

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ В
ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра правознавства**

***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ***

**Збірник наукових статей за матеріалами VI Міжнародної
науково-практичної конференції м. Житомир, 19 квітня 2018 р.**

Житомир
Вид. О. О. Євенок
2018

**Рекомендовано Вченою радою Житомирського національного
агроекологічного університету**

(протокол № 9 від 24 квітня 2018 р.)

Голова оргкомітету: Скидан О. В. – ректор Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор.

Члени оргкомітету: Романчук Л. Д. – проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку ЖНАЕУ, д.с.-г.н., професор; Мартинчук І. В. – проректор з науково-педагогічної роботи, соціального та гуманітарного розвитку ЖНАЕУ, к.е.н.; Данкевич Є. М. – декан факультету екології і права Житомирського національного агроекологічного університету, д.е.н., професор; Скулиш Є. Д. – д.ю.н., професор кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Ляшенко Р. Д. – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Бондарчук Н. В. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Василенко Л. П. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Савчук Т. – к.ю.н., доцент, Академія управління при Президентові Республіки Білорусь, Білорусь (за згодою); İdris Tuna – ph. D. Candidate of Modern Turkish History Department at İstanbul University (за згодою); Бучинська А. Й. – к.ю.н., доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Костенко С. О. – к.ю.н., ст. викладач кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Прокопенко І. П. – к.і.н., доцент, доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету; Гордійчук М. В. – к.ю.н., асистент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету.

Рецензенти: Іщенко А. В. – професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України;

Німко О. Б. – доцент кафедри правознавства Житомирського національного агроекологічного університету., к.ю.н., доцент.

С 91 **Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі :** Зб. наук. ст. за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Житомир, 19 квітня 2018 р.) / Жит. нац. агроекологічний ун-т. — Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. — 556 с.

ISBN 978-617-7703-

У збірнику наукових статей розглядаються сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі, які обговорювалися на VI Міжнародній науково-практичній конференції в м. Житомирі 19 квітня 2018 року.

УДК 34(08)

ББК 67

Марчук Б. І.	389
Процесуальні особливості розгляду судами справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою, яка зникла на тимчасово окупованій території та зоні проведення антитерористичної операції	
Бура К. А.	392
Модернізація державної служби України. Інновації реформи.	
Гордійчук Т.	396
Поняття та система органів виконавчої влади в Україні	
Тарнавська М. П.	399
Сімейні відносини за Цивільним кодексом Наполеона Бонапарта	
Українець Н. С.	401
Особливості регулювання шлюбно-сімейних відносин у мусульманському праві	
Мельниченко С. Р.	403
Акти публічної адміністрації як інструменти виконання адміністративних зобов'язань.	
Пшеницька Д. О.	405
Адміністративний процес: основні підходи до сутності	

СЕКЦІЯ 3
«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ».
«КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»
«КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА»
«ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ, ЕКОЛОГІЧНЕ ТА ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО»

Скулиш Є. Д.	408
Історія розвитку та сутнісного наповнення поняття «корупція»	
Лук'янчиков Є. Д.	412
До побудови оперативно-розшукової характеристики злочинів	
Дыжова А. А.	415
Проявление коррупции в системе образования: социолого-правовой анализ	
Білічак О. А.	418
Місце досудової пробації у системі виконання покарань	

6. Про державну службу : Закон України від 10 груд.2015 р.№889-VIII//Голос України .- 2015.-№250

7. Реформа державної служби у питаннях та відповідях: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, І. Рошин, О. Романюк, А. Астапов; за заг. ред. К. Ващенко]. — К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016.- 176 с.

Гордійчук Т.

Студентка V курсу історичного факультету ЖДУ ім. Івана Франка, м. Житомир, Україна

Науковий керівник: Магась-Демидас Ю. І., кандидат історичних наук, доцент кафедри спеціальних історичних дисциплін та правознавства Житомирського державного університету ім. І. Франка, м. Житомир, Україна

Поняття та система органів виконавчої влади в Україні

Національне державотворення, пройшовши складний і часто неоднозначний етап свого розвитку в період незалежності України, донині залишається заручником цілої низки проблем, які вимагають свого конструктивного розв'язання з метою оптимізації існуючої моделі державної влади в Україні. Одними із найгостріших проблем, вирішення яких стоїть на порядку денному перед сучасною українською державою, є проблеми, пов'язані з реалізацією виконавчої влади та побудовою системи органів, які її здійснюють, адже внаслідок реалізації виконавчої влади відбувається прямий і безпосередній вплив на процеси суспільного розвитку.

Аналіз сучасного стану теоретичної та практичної розробки питання конституційно-правового статусу органів виконавчої влади України стає особливо актуальним у контексті потреби наступного вдосконалення конституційно-правового регулювання суспільних відносин в Україні, які неможливі без наукового обґрунтування, чіткого розуміння конституційно-правового статусу органів виконавчої влади та його якісного нормативно-правового забезпечення. Наведені фактори зумовлюють необхідність наукових розробок у досліджуваній сфері, а також свідчать про її актуальність.

Питання принципів та механізмів функціонування виконавчої влади є об'єктом наукових дискусій вже протягом тривалого часу. Ґрунтовно проаналізоване воно в роботах багатьох учених, зокрема В. Ф. Погорілка, І. А. Азовкіна, В. М. Кампо, М. В. Оніщука, Г. В. Волянської, Б. М. Лазарева, В. В. Кравченка, П. І. Рудика, Ю. М. Тодики, М. П. Рудика, В. Л. Федоренка та ін. Але єдиної точки зору на дану проблему не існує. Це пояснюється багатоаспектністю, різноманітністю проблеми, що й визначає різні, подекуди протилежні, підходи науковців до визначення її сутності.

Метою дослідження є узагальнення на основі врахування досягнень науки конституційного права, юридичної практики, вітчизняного досвіду конституційно-правового регулювання системи органів виконавчої влади.

Серед науковців і теоретиків права існує багато точок зору щодо поняття виконавчої влади. Більшість із них дотримується думки, що державна виконавча

влада – це носій державної виконавчої волі, що реалізує свою компетенцію в закріпленій сфері державного управління і має свій юридичний (нормативно зафіксований) статус державного органу.

Визначаючи ознаки виконавчої влади, слід зазначити, що основними ознаками соціальної влади є те, що вона: виявляється через соціальне управління; являє собою особливий вид відносин між членами суспільства, їх об'єднаннями; забезпечує прояв і домінування єдиної волі, здатної організовувати (об'єднувати і спрямовувати) вольові зусилля різних осіб з метою задоволення колективних потреб; здійснюється за допомогою механізму, що складається з таких прийомів і засобів впливу як переконання, примус, стимулювання, норми поведінки [2, с. 35].

Виконавча влада – влада, що має право безпосереднього управління державою. Носієм цієї влади в масштабах усієї країни є уряд. Назва уряду встановлюється Конституцією і законодавством. Частіше за все уряд має офіційну назву – Ради або Кабінети міністрів.

Уряд забезпечує виконання законів та інших актів законодавчої влади, є відповідальним перед нею, підзвітним і підконтрольним їй. Проте виконавча влада не вичерпується одним лише «виконанням законів». Вона покликана відпрацьовувати шляхи та засоби реалізації законів, займатися поточним управлінням, здійснювати розпорядницьку діяльність. У цих цілях з усіх питань своєї компетенції уряд видає нормативно-правові акти (укази, розпорядження та ін.), що мають підзаконний характер [6, с. 149].

Таким чином, призначення органів виконавчої влади – управління, що охоплює:

- виконавчу діяльність – здійснення тих рішень, що прийняті органами законодавчої влади;
- розпорядчу діяльність – здійснення управління шляхом видання підзаконних актів і виконання організаційних дій.

Ефективність діяльності державної влади залежить від узгодженості її складових [3, с. 29].

Суб'єктами виконавчої влади в Україні є:

- органи загальної компетенції – вищі органи у системі органів виконавчої влади;
- органи спеціальної компетенції – центральні органи державної виконавчої влади;
- місцеві органи державної виконавчої влади.

У своїй сукупності суб'єкти виконавчої влади утворюють єдину систему органів. Виконавчій владі та системі її органів присвячено розділ VI Конституції “Кабінет Міністрів України. Інші органи виконавчої влади”, Законом України “Про Кабінет Міністрів України”, Законом України “Про центральні органи виконавчої влади”, Законом України “Про місцеві державні адміністрації ” [1, с. 11-12].

Єдність системи органів виконавчої влади обумовлена: єдністю всієї державної влади, яка впливає з державної цілісності України; розмежуванням компетенції органів виконавчої влади; їх спільною діяльністю. У межах цієї системи визначається порядок формування окремих її елементів.

Очолює систему Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади. Кабінет Міністрів України здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та місцеві державні

адміністрації, спрямовує та координує роботу цих органів. Кабінет Міністрів України відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України [4, с. 145-146].

Важливою ланкою державної виконавчої влади є центральні органи виконавчої влади, які забезпечують здійснення державної політики у відповідній галузі чи сфері на всій території України, керують дорученою їм сферою управління, відповідальні за стан її розвитку. Ці органи підвідомчі безпосередньо Кабінету Міністрів України або за рішенням Президента України іншому центральному органу виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади утворюються для виконання окремих функцій з реалізації державної політики – служби, агентства, інспекції [2, с. 37].

До єдиної системи органів виконавчої влади із загальною компетенцією належать місцеві державні адміністрації. Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою.

Компетенція органів виконавчої влади визначається окремо для кожної ланки системи органів виконавчої влади. У межах своєї компетенції вищі органи виконавчої влади організують реалізацію внутрішньої і зовнішньої політики української держави; здійснюють керівництво і регулюють соціально-економічну сферу; забезпечують єдність системи виконавчої влади; спрямовують і контролюють діяльність підлеглих органів виконавчої влади; здійснюють управління власністю незалежно від її форм; розробляють і реалізують загальнодержавні програми [5, с.169].

Таким чином, виконавча влада – влада, що має право безпосереднього управління державою. Носієм цієї влади в масштабах усієї країни є уряд. Державна влада нерозривно пов'язана з політичною владою. Конкретно цей зв'язок виявляється у соціально-політичній функції виконавчої влади, яка спрямовує владно-політичну та владно-адміністративну діяльність усієї системи виконавчих органів на чітке і неухильне виконання законів та інших нормативно-правових актів і безпосереднє керівництво об'єктами управління.

Список використаних джерел:

1. Гладун З. С. Конституція і система органів виконавчої влади України / З. С. Гладун // Вісн. Укр. акад. держ. управління при Президентіві України. – 1996. – № 3. – С. 3-27.
2. Коваленко А. А. Уряд та урядова діяльність як базовий елемент функціонування виконавчої влади / А. А. Коваленко // Нова політика. – 2010. – № 1. – С. 34-38.
3. Михеєнко Р. М. Виконавча влада і конституційні статуси Президента України та Кабінету Міністрів України / Р. М. Михеєнко // Право України. – 2008. – № 8. – С. 24-28.
4. Ославський М. І. Виконавча влада в Україні: організаційно правові засади / М. І. Ославський. – К.: Знання, 2008. – 216 с.
5. Скрипнюк В. М. Розвиток системи державної влади в Україні: конституційно-правові аспекти / В. М. Скрипнюк. – К.: Логос, 2010. – 241 с.
6. Фрицький Ю.О. Деякі проблеми визначення правового статусу Кабінету Міністрів України / Ю. О. Фрицький // Держава і право: збірник наукових праць. – 2014. – № 34. – С. 148-152.

Тарнавська М. П.

Магістрантка 5 курсу історичного факультету Житомирського державного університету ім. Івана Франка, м. Житомир, Україна

Науковий керівник: Рудницька О. П., кандидат юридичних наук, доцент кафедри спеціальних історичних дисциплін та правознавства Житомирського державного університету ім. І. Франка, м. Житомир, Україна

Сімейні відносини за Цивільним кодексом Наполеона Бонапарта

Цивільний кодекс Франції, прийнятий в 1804 році, інакше іменований – Кодекс Наполеона, надав величезний вплив на розвиток права в Європі і по сьогоднішній день залишається найважливішим правовим актом приватного права Франції. Кодекс відкинув існування станових відмінностей і послужив однією з основ формування нового буржуазного суспільства, закріпивши в своїх нормах секуляризацію сімейних відносин, рівність учасників цивільного обороту, недоторканість приватної власності, свободу укладення цивільно-правових договорів і в той же час патріархальні погляди на шлюб і сім'ю, характерні для рубежу XVIII-XIX століть.

З усіх відносин, регульованих цивільним кодексом, шлюбно-сімейні відносини стали тією областю де з більшою силою отримали вираз в момент створення кодексу контрреволюційні тенденції. Повновладдя чоловіка і батька, обмежена правоздатність заміжньої жінки – ось принципи, на яких у 1804 році під впливом звичаєвого права створювалося сімейне право.

Цивільний кодекс Наполеона та відносини, які він регулював досліджували здебільшого французькі вчені, серед яких – Ж.-Ф. Леві, А. Капітан, А. Кастальдо, Н. Кайанама, Р. Кабріак, К. Мартін, М. Планіоль та ін.. Відомі також дослідження польських істориків права: К. Суйка-Зелінська, А. Айнекель, Е. Андрисяк, Ю. Бардах, В.Бартель, Т. Валахович, А. Вольтер, Г. Гринвасер, Я. Зьолек, Я. Івашкевич, Г. Коніц, Б. Лесьнодорський, Д. Малець, Т. Менцель, Т. Опас, В. Ростоцький, В. Собоцінський, В. Урушчак, В. Цьвік. Серед українських науковців, що досліджували Цивільний кодекс Франції чи окремі його аспекти, можна назвати Б. Тищика, І. Бойка, Л. Бостана, С. Бостана, В. Глиняного, В. Кульчицького, І. Левицької, В. Макарчука, Є. Харитонova, О. Блажівська, Р. Стефанчука.

Мета статті – проаналізувати сімейні відносини, за нормами які встановлені в Цивільному кодексі Наполеона.

Кодекс відрізнявся стислістю юридичних формулювань, чіткістю трактування основних понять та інститутів громадянського права. Цивільний кодекс Наполеона нараховував 2281 статтю і складався з вступного титулу і трьох книг. Його структура відобразила схему побудови інституцій римського права: особи, речі, спадкування і зобов'язання. Дана структура одержала в цивільному праві назву інституційної.

Перша книга («Про осіб») перекладала такі загальні ідеї своєї епохи, як рівність і свобода, на конкретну мову цивільно-правових норм. Саме у першій книзі закріплювалися основні норми сімейного права, їм присвячені 5 – 10 титули даного документа. Буржуазне законодавство розглядало шлюб не як вільний союз між чоловіком і жінкою, а як особливого роду договір. Ст. 144 Цивільного